

Filozofija za otroke - Ničelna toleranca do nasilja: izzivi in problemi

Pripravila: Tanja Pihlar

Naslov	Strah (4-6 let)
Neposredni cilji	Otroci se seznanijo s tematiko nasilja vpeto v širši družbeni kontekst, kar jim omogoča premislek o dilemah in problemih, s katerimi se srečujejo v svojem okolju.
Didaktična naloga	Otroci ob prebiranju slikanice <i>Vampirčka je v temi strah</i> avtorice Gerde Wagener razmišljajo o tem, kaj je strah, kaj ga povzroča in kako ga lahko premagajo.
Ključni pojmi	Strah, Zasmehovanje, Drugačnost, Strpnost, Premagovanje strahu

Slikanica:

Wagener, Gerda (1996). *Vampirčka je v temi strah*. Radovljica: Didakta.

Kratek povzetek vsebine:

Vampirček je še zelo mlad in ga je v temi strah, zaradi česar se drugi vampirji norčujejo iz njega. Nekega dne naleti na deklico Lizo, ki mu pokaže, da strah lahko premagamo, če se z njim soočimo. Vampirčku se to posreči in končno postane čisto pravi vampir.

POTEK URE:

1. Priprava:
 - a. Natisnite pripravo (opcija)
 - b. Poiščete slikanico: Wagener, Gerda (1996). *Vampirčka je v temi strah*. Radovljica: Didakta.
2. Preberite besedilo slikanice in pogledjte ilustracije
3. Pogovor
4. Uvidi, refleksija o vsebini in poteku pogovora.
5. Ustvarjanje

ZAČETEK

1. Poveste, da bomo prebrali slikanico *Vampirčka je v temi strah* in se o njej pogovarjali.
2. Navodila za otroke:
 - a. Poslušajo vprašanja.
 - b. Razmišljajo.
 - c. Če želijo, dvignejo roko in, ko dobijo besedo, povedo svoje mnenje.

Vprašanja so opcijska in okvirna. Izbor naredite sami oziroma se zanje odločate glede na vsebinski potek pogovora.

Vprašanja:

1. Začetna spodbuda

Preberemo slikanico in zastavimo naslednja vprašanja:

V čem se Vampirček razlikuje od drugih vampirjev?
Kako se drugi vampirji obnašajo do Vampirčka? Ali se vam to zdi prav?
Kako mislite, da se počuti Vampirček?
Kaj lahko naredi Vampirček, da bodo njegove peruti postale črne?
Kaj mislite, da pomeni »korajža velja«?
Kako je Vampirček premagal strah?
Kaj mislite, kako se zdaj drugi vampirčki obnašajo do njega?

Možna nadaljnja vprašanja za pogovor o drugačnosti:

Poznate koga, ki je drugačen? Po čem se razlikuje od drugih?
Kako se obnašate do njega? Se z njim družite, igrate ipd.?
Ali ste že sami kdaj doživeli, da se je kdo grdo obnašal do nekoga, ki je drugačen?
Kako ste se pri tem počutili? Kako ste ravnali?
Ali ste se tudi sami že kdaj grdo obnašali do nekoga, ki je drugačen? Zakaj?
Ali tudi vas moti, če je kdo drugačen od vas?
Ali moraš biti enak drugim, da si jim všeč?
Kako je, če si drugačen od drugih? Je to slabo? Je lahko prednost?

2. Pogovor

Navezava na lastne izkušnje:

Česa se bojite? Navedite primere.
Česa se najbolje bojite? Česa se samo malo bojite? Navedite primere.
Kako se počutite, ko vas je strah?
Kaj naredite, ko vas je strah?
Kako bi lahko premagali strah?

Znaki in opredelitev pojma:

Po čem prepoznamo, da je nekoga strah?
Kaj pravzaprav sploh pomeni, da nas je strah?
Ali se vsak človek česa boji? Zakaj?/Zakaj ne?
Ali je tudi odrasle strah? Zakaj?/Zakaj ne?
Ali je tudi živali strah? Zakaj?/Zakaj ne? Kako to prepoznamo?
Kaj je nasprotje strahu?
Komu rečete, da je pogumen? Navedite primere.
Kdo sem vam zdi najbolj pogumen? Zakaj?
Kako lahko ugotovimo, da je nekdo pogumen? Navedi primere.
Ali je tudi pogumne ljudi strah? Zakaj?/Zakaj ne?

Vrednotenje:

Ali je koristno, da nas je kdaj strah?

Miselni eksperiment:

Kako bi bilo, če se ne bi prav ničesar bali?

3. Ustvarjalna spodbuda

Otroci naj narišejo, kar jim je bilo v zgodbi všeč. Pojasnijo naj tudi, zakaj jim je to bilo všeč.

Alternativno:

Otroci naj naredijo in narišejo načrt, kako bodo premagali svoj strah.

Drugo gradivo

- Portal BOS - Slovarske in besedilne zbirke, <http://bos.zrc-sazu.si/> (4.1.2018).
- Morf Zoller, Eva (2011). *Selber denken macht schlau. Philosophieren mit Kindern und Jugendlichen*. Basel: Zytglogge Verlag.
- Akademie Kinder philosophieren (2007). *Praxisleitfaden. Kinder philosophieren für Kindertageseinrichtungen und Schulen*. München.

Internetni / knjižni kotiček za učitelje

- Uporabite spremna navodila za učitelje na naslovu: <http://www.danfilozofije.net/dejavnosti/fzo/> (28.1.2018).
- Učilnica, <http://ucilnica.zofijini.net/> (4.1.2018).
- [FZO na SIO](#) – FZO v sklopu slovenskega izobraževalnega omrežja (4.1.2018).
- Aničić, Klavdija (2002). *Nasilje – nenasilje. Priročnik za učiteljice, učitelje, svetovalne službe in vodstva šol*. Ljubljana: i2
- Hladnik, Alenka in sodelavci (2008). *Šola, mišljenje in filozofija: filozofija za otroke in kritično mišljenje*. Ljubljana: Pedagoški inštitut.
- Markič, Olga (2000). *Logiški pojmovnih za mlade*. Šentilj: Aristej.
- Šimenc, Marjan (2006). *Didaktika filozofije*. Ljubljana: Filozofska fakulteta Univerze v Ljubljani, Oddelek za filozofijo.
- Šimec, Marjan (2016). *Nove prakse filozofije*. Ljubljana: Univerza v Ljubljani, Pedagoška fakulteta.
- Več avtorjev. (2003). *Vloga šole pri zmanjševanju nasilja: priročnik za učitelje, svetovalne delavce in ravnatelje*. Ljubljana: Zavod Republike Slovenije za šolstvo.